

Звіт

про стан виконання у 2015 році Програми заходів обласної державної адміністрації щодо виконання Державної цільової програми «Національний план дій з реалізації Конвенції про права інвалідів на період до 2020 року» в Чернігівській області на період до 2020 року

№ з/п	Зміст заходу	Термін виконання	Стан виконання
1.	Забезпечення у повному обсязі потреби у протезуванні, технічних та інших засобах реабілітації та пересування осіб з обмеженими фізичними можливостями в області.	Постійно	На обліку в органах соціального захисту населення перебуває 16,8 тис інвалідів, дітей-інвалідів та інших осіб. Упродовж 2015 року з питання забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації звернулось 6,1 тис. осіб зазначеної категорії, які отримали направлення на підприємства для виготовлення 16,8 тис. одиниць протезно-ортопедичних виробів та ортопедичного взуття, а також 5,6 тис. технічних та інших засобів реабілітації. За звітний період інвалідам, дітям-інвалідам та окремим категоріям громадян видано 17,1 тис. одиниць засобів реабілітації, із них 788 крісел колісних. Згідно вимог постанови Кабінету Міністрів України від 03.12.2009 № 1301 «Про затвердження Порядку забезпечення інвалідів і дітей-інвалідів технічними та іншими засобами реабілітації» в обласній дитячій консультативній поліклініці створено реєстр дітей-інвалідів, які потребують забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації. На диспансерному обліку зі зниженням слуху перебуває 341 дитина. Первинно слуховими апаратами забезпечено 100 % дітей. У 2015 році слухопротезовано 27 дітей: 14 – за рахунок коштів обласного бюджету, 13 – за рахунок коштів державного бюджету. Під диспансерним наглядом знаходиться 8 дітей з діагнозом «Анофтальм», 6 – забезпечено протезами за рахунок фонду соціального захисту інвалідів. Потребує первинного протезування 1 дитина. Протягом 2015 року обласним Центром медико-соціальної експертизи для осіб з обмеженими фізичними можливостями першочергово визначено потребу у: – засобах медичної реабілітації з відновного лікування – 16432 громадянам; – забезпеченні допоміжними пристосуваннями та технічними засобами

			реабілітації – 373 особам (у тому числі засобами для ходіння – 125 особам, протезно-ортопедичними виробами – 212, сурдотехнікою – 15, тифлотехнікою – 21); – отриманні засобів технічної реабілітації – 371 особі (у тому числі отриманні крісла-коляски – 329 особам, отриманні автомобіля – 42).
2.	Проведення моніторингу виконання індивідуальних програм реабілітації інвалідів на первинному, вторинному та третинному рівні надання медичної допомоги в лікувально-профілактичних закладах області.	До кінця 2012 року	В області організовано та налагоджено роботу щодо оформлення та виконання індивідуальних програм реабілітації інвалідів на первинному, вторинному та третинному рівнях надання медичної допомоги. Дітям-інвалідам розроблено індивідуальні програми реабілітації у відповідності до вимог наказу МОЗ України від 08.10.2007 № 623 «Про затвердження форм індивідуальної програми реабілітації інваліда, дитини-інваліда та порядок складання». Кратність медичних амбулаторних спостережень, проведення стаціонарного, санаторно-курортного лікування, забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації визначається індивідуально для кожної дитини в залежності від її стану та перебігу хвороби. Профільними спеціалістами проводиться контроль за виконанням ІПР. При потребі проводиться корекція реабілітаційних заходів. В амбулаторних картах розроблено щорічні індивідуальні плани нагляду, ведуться щорічні епікризи. Персональна відповідальність по контролю за виконанням рекомендацій, наданих в індивідуальних картах реабілітації, покладена на головних лікарів лікувально-профілактичних закладів та їх заступників. Протягом 2015 року обласним Центром медико-соціальної експертизи складено та видано інвалідам 16432 індивідуальні програми реабілітації. Проводиться перевірка стану виконання ІПР щодо забезпечення медичної та професійної реабілітації.
3.	Забезпечення санаторно-курортним лікуванням інвалідів війни, інвалідів внаслідок загального захворювання та з дитинства.	Постійно	В органах соціального захисту населення на обліку для забезпечення санаторно-курортними путівками у 2015 році перебувало 3,8 тис. осіб із числа інвалідів і ветеранів війни. Упродовж минулого року для забезпечення вищезазначеної категорії громадян санаторно-курортним лікуванням надійшло 849 санаторно-курортних путівок та 67 путівок, закуплених органами соціального захисту населення області за рахунок субвенції з державного бюджету місцевими бюджетами.

			Компенсацію за невикористане санаторно-курортне лікування отримали 999 інвалідів війни на суму 332,4 тис. грн та 275 осіб із числа інвалідів внаслідок загального захворювання та з дитинства на суму 68,2 тис. гривень.
4.	Здійснення направлення для проходження соціальної реабілітації дітей-інвалідів до Обласного центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів.	Постійно	Для отримання послуг із соціальної, фізичної та психолого-педагогічної реабілітації протягом минулого року місцевими органами соціального захисту населення направлено до Обласного центру соціальної реабілітації дітей-інвалідів 815 дітей-інвалідів.
5.	Забезпечення пріоритетності використання коштів, що виділяються області за бюджетним напрямком фінансування «Комплексне медико-санітарне забезпечення та лікування онкологічних хворих із застосуванням високовартісних медичних технологій громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», з метою проведення якісного стаціонарного лікування інвалідів-чорнобильців першої категорії, захворювання яких пов'язані із наслідками аварії на Чорнобильській АЕС.	Постійно	На реалізацію програми «Комплексне медико-санітарне забезпечення та лікування онкологічних захворювань із застосуванням високовартісних медичних технологій громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» у 2015 році з державного бюджету від Міністерства соціальної політики України в область надійшло 1,3 млн гривень. За кошти в повному обсязі, які в установленому порядку було розподілено між 4 обласними спеціалізованими медичними закладами області, визначеними для реалізації цієї програми, проведено закупівлю лікарських засобів та витратних матеріалів медичного призначення для відповідного лікування громадян, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, насамперед, осіб, інвалідність яких пов'язана з наслідками Чорнобильської катастрофи. Із загального обсягу виділених коштів на лікування постраждалих громадян використано 685,8 тис. гривень.
6.	Проведення санітарно-освітньої роботи з використанням теле- і радіо- та друкованих засобів масової інформації щодо профілактики первинної інвалідності серед населення області.	Постійно	В області проводиться санітарно-просвітня робота з використанням друкованих та електронних засобів масової інформації щодо профілактики первинної інвалідності серед населення. На сторінках обласних газет «Деснянська правда», «Гарт», «Чернігівські відомості» організована постійно діюча рубрика «Здоров'я», в якій за участі медичних працівників висвітлюються медико-соціальні проблеми осіб з інвалідністю та заходи щодо реабілітації громадян з обмеженими фізичними можливостями. Протягом 2015 року медичними працівниками області з питань профілактики первинної інвалідності, за попередніми даними, проведено 11 телепередач, 8 радіопередач, надруковано 17 публікацій у пресі та 24 – в Інтернет-виданнях, прочитано 1089 лекцій, видано 167 санітарних бюлетенів.

7.	Планування видатків для надання фінансової підтримки громадським організаціям інвалідів та ветеранів під час формування місцевих бюджетів.	Постійно	У 2015 році на надання фінансової підтримки громадським організаціям інвалідів та ветеранів з місцевих бюджетів області спрямовано коштів 1 563,7 тис. грн, що на 225,9 тис. грн або 16,9 % більше ніж у 2014 році.
8.	Забезпечення обласних центрів медико-соціальної експертизи належною матеріально-технічною базою з метою удосконалення процесу проведення медико-соціальної експертизи населення в області.	Постійно	Відповідно до рішення Колегії МОЗ України від 02 листопада 2012 року покращено матеріально-технічну базу обласного Центру медико-соціальної експертизи. Налагоджено безперебійний доступ до мережі Інтернет для наповнення в електронному режимі центрального банку даних з проблем інвалідності, що дає змогу максимально отримувати інформацію про забезпечення інвалідів засобами реабілітації, санаторно-курортним оздоровленням, протезуванням. Обласний Центр медико-соціальної експертизи в достатній кількості забезпечений автотранспортом, що дає можливість своєчасно та першочергово проводити виїзди для огляду тяжкохворих інвалідів у віддалених районах та містах області. Лікарями Центру протягом 2015 року з метою експертно-консультативної допомоги проведено 408 виїзних засідань.
9.	Надання особам з особливими потребами інформаційно-консультативних та профорієнтаційних послуг з питань навчання та працевлаштування, у тому числі шляхом проведення тематичних семінарів та «круглих столів». Ведення інформаційного банку даних щодо всіх бажаючих навчатися інвалідів.	Постійно	Упродовж 2015 року органами соціального захисту населення області у періодичних друкованих виданнях для осіб з особливими потребами систематично висвітлювалася інформація щодо умов зарахування їх до центрів професійної реабілітації для отримання професій, які є актуальними на ринку праці, а також переліку спеціальностей, за якими проводиться навчання. Крім того, інформація подібного змісту постійно оновлюється на офіційному веб-сайті Департаменту соціального захисту населення обласної державної адміністрації та інформаційних стендах органів соціального захисту населення області. Особи з інвалідністю мають вільний доступ до усіх джерел інформації служби зайнятості. Для них створений інформаційний куточок з місцем для самостійної роботи, де вони мають змогу ознайомитись з переліком послуг, які надаються службою зайнятості, законодавчими та іншими нормативними документами з питань соціального захисту інвалідів, отримати необхідну інформацію щодо можливості професійної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації за направленням служби

		зайнятості, ознайомитись з переліком навчальних закладів України, в яких проводиться професійна підготовка громадян цієї категорії, дізнатись про умови направлення на професійне навчання до центрів професійної реабілітації інвалідів тощо. У січні-грудні 2015 року 1425 безробітним особам з інвалідністю надано понад 8,1 тис. профорієнтаційних послуг. Зокрема, 1158 громадян зазначеної категорії відвідали різноманітні профінформаційні семінари служби зайнятості, учасниками консультаційних семінарів стали 814 осіб, у тому числі 780 – взяли участь у тематичних семінарах, слухачами семінарів з техніки пошуку роботи стала 921 безробітна особа з інвалідністю. Різнноманітні профорієнтаційні послуги, у тому числі й рекомендації щодо складання індивідуальної програми реабілітації в частині професійної та трудової реабілітації, одержали 143 особи з інвалідністю, які не мають статусу безробітного, та із числа зайнятого населення. Фахівці служби зайнятості продовжують профорієнтаційну роботу і з дітьми-інвалідами із числа учнівської молоді. Так, упродовж січня-грудня 2015 року профорієнтаційними заходами було охоплено 356 учнів зазначеної категорії, 96 – стали учасниками профорієнтаційних уроків. Загальноосвітні школи-інтернати, де навчаються діти з інвалідністю, оснащені програмно-апаратними комплексами «Профорієнтаційний термінал». Обласним відділенням Фонду соціального захисту інвалідів проводиться постійне інформування осіб з інвалідністю, випускників спеціалізованих, загальноосвітніх шкіл та інших навчальних закладів про надання комплексу соціальних послуг, передбачених законами України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» та «Про зайнятість населення», а також щодо сприяння трудовій реабілітації та працевлаштуванню. Зазначена інформація розміщена на інформаційному стенді у відділенні Фонду, працівниками відділення по даному питанню надаються консультації під час особистого прийому громадян. Станом на 01.01.2016 відшкодовано витрати на навчання у вищих навчальних закладах I-IV рівнів акредитації 6 студентів-інвалідів, із них 3 особи звернулися вперше. Управлінням освіти і науки облдержадміністрації, відділами освіти
--	--	--

			райдержадміністрацій, управліннями освіти міських рад, педагогічними колективами навчальних закладів проводиться відповідна робота щодо надання інформаційно-консультативних послуг з питань навчання та працевлаштування випускників 11-х класів та здобуття загальної середньої освіти випускниками 9-х класів. З метою формування в учнів професійних намірів, спрямування їх до усвідомленого вибору професії та побудови професійної кар'єри відділами освіти, педагогічними колективами загальноосвітніх навчальних закладів за участю шкільних психологів, із залученням представників громадськості проводиться відповідна профорієнтаційна робота. Це години спілкування «Я і моє майбутнє», «Ринок праці»; диспути «Престижні та успішні професії на сучасному ринку праці», «Поговоримо про шлях у життя»; тренінги «Я і моя професія», «Інформація про професії»; профінформаційні консультації «Молоді про захист прав при працевлаштуванні», «Поради щодо професійного самовизначення». Проводяться ярмарки професій, масові перегляди відеоматеріалів про актуальні робітничі професії сьогодення, рольові ігри з виробничих ситуацій. Також старшокласників знайомлять з правилами співбесіди під час працевлаштування, правилами оформлення ділової документації та залучають до участі у тренінгах. Завдяки встановленим у закладах освіти області програмно-апаратним комплексам «Профорієнтаційний термінал» учні, батьки та вчителі мають можливість знайомитись зі станом та перспективами ринку праці, основами трудового законодавства, змістом професій, вимогами до працівника тощо. Установи та заклади освіти тісно співпрацюють із районними (міськими) центрами зайнятості населення. Спільно організовують і проводять ярмарки професій, зустрічі, наради. Учнівська молодь знайомиться з комплексом послуг, що надає державна служба зайнятості, отримують консультацію досвідчених фахівців, знайомляться з банком вакансій, спілкуються з роботодавцями, представниками навчальних закладів регіону. Професійному самовизначенню старшокласників сприяють презентації професійно-технічних навчальних закладів області, які готують кадри за робітничими професіями.
10.	Забезпечення державних освітніх гарантій дітям з особливими потребами з	Постійно	Для забезпечення державних освітніх гарантій дітям з особливими потребами в області функціонують спеціальні навчальні заклади, де

	метою здійснення комплексної реабілітації таких дітей, набуття ними побутових та соціальних навичок, здобуття професій відповідно до стану їх здоров'я. Створення умов для реалізації та поширення моделі інтегрованого та інклюзивного навчання дітей у дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладах з використанням навчально-методичного потенціалу спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів та напрацьованого досвіду із комплексної реабілітації учнів (вихованців).		здійснюється комплексна реабілітація зазначеної категорії вихованців, набуття ними побутових та соціальних навичок. Це 6 спеціальних дошкільних навчальних закладів, 4 спеціальні загальноосвітні школи-інтернати, 4 навчально-реабілітаційні центри, 1 спеціальна загальноосвітня школа I-III ступенів (для слабочуючих дітей), 1 навчально-виховний комплекс (для дітей з вадами розумового розвитку). Інтегроване навчання дітей, які мають обмежені можливості, організовано у 90 спеціальних групах різного профілю, що функціонують на базі 47 дошкільних навчальних закладів комбінованого типу, та в 21 спеціальному класі (із них 6 – в інтернатних закладах). Проводиться робота щодо впровадження інклюзивного навчання. Станом на 11.01.2016 у загальноосвітніх навчальних закладах – 62 класи з інклюзивною формою навчання, де навчається 77 дітей з особливими освітніми потребами. Такі класи функціонують у 24 районах та містах Чернігові, Ніжині, Прилуках, Новгород-Сіверському. Уведено 54 посади асистента вчителя; відкрито 1 інклюзивну групу в ДНЗ № 52 міста Чернігова; уведено ставку асистента вихователя. Протягом звітнього періоду педагогічними колективами створювались умови для навчання дітей-інвалідів. Постійно здійснюється соціалізація зазначеної категорії дітей шляхом їх залучення до гурткової роботи, спортивних змагань, різноманітних виховних заходів, шкільних свят, виставок робіт, вікторин, конкурсів, учнівських олімпіад, науково-експериментальної роботи тощо.
11.	Розширення сфери прикладання праці для осіб з обмеженими фізичними і розумовими можливостями шляхом створення робочих місць за рахунок коштів Фонду соціального захисту інвалідів.	Щорічно	У 2015 році за рахунок коштів Фонду соціального захисту інвалідів створено 2 робочих місця, у результаті чого працевлаштовано студентів-випускників 2014 та 2015 років: – Плюту Я.С. (інваліда I групи) до ТОВ «Дана-Віта» на посаду «медична сестра з масажу»; – Мельник М.В. (інваліда III групи) до Головного територіального управління юстиції у Чернігівській області на посаду спеціаліста I категорії.
12.	Сприяння підтримці підприємницьких ініціатив та розвитку програм самозайнятості осіб з обмеженими фізичними можливостями.	Постійно	Альтернативною формою зайнятості, яка допомагає реалізувати творчий потенціал, є індивідуальна трудова діяльність або підприємництво. З метою підтримки підприємницьких ініціатив та розвитку програм самозайнятості осіб з обмеженими фізичними можливостями в області проводиться

			відповідна профорієнтаційна робота. В усіх центрах зайнятості діють куточки для майбутніх бізнесменів, де можна детально ознайомитись з інформаційними матеріалами з питань започаткування та успішного ведення підприємницької діяльності. В інформаційних секторах розміщено буклети та брошури із цієї тематики, у бібліотеках центрів зайнятості наявна відповідна методична, науково-популярна та довідкова література. Для осіб, які виявили бажання започаткувати власну справу, проводяться індивідуальні профконсультації, у тому числі із застосуванням профдіагностичних методик з метою виявлення нахилів, здібностей та готовності до бізнес-діяльності. Надається допомога у виборі бізнес-ідеї, складанні бізнес-планів. Роз'яснюється порядок підготовки та подання безробітними до центрів зайнятості потрібних документів і бізнес-планів. Як результат, нагодою відкрити власну справу за сприяння служби зайнятості, отримавши допомогу по безробіттю одноразово, у 2015 році скористалося 26 осіб з інвалідністю. Фахівцями Департаменту економічного розвитку обласної державної адміністрації для підприємців та громадян, котрі бажають розпочати власну справу, у тому числі осіб з обмеженими фізичними можливостями, упродовж 2015 року проведено інформаційно-консультативні заходи: «Дні юридичної допомоги», семінари для підприємців, цикл телерадіопередач «Власна справа», «Молодіжна школа бізнесу» тощо. Крім того, для людей з інвалідністю, які виявили зацікавленість у самостійному започаткуванні власної справи, Департаментом економічного розвитку обласної державної адміністрації, Державною організацією «Регіональний фонд підтримки підприємництва по Чернігівській області» та обласним центром зайнятості протягом звітного періоду проводилися інформаційні семінари «Як розпочати свій бізнес», «Ефективне ведення сільського господарства», «Від бізнес-ідеї до власної справи».
13.	Забезпечення підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації інвалідів за професіями (спеціальностями), що користуються попитом на ринку праці з урахуванням їх професійних знань, навичок,	Постійно	Для професійної реабілітації та навчання інваліди та діти-інваліди направляються до Всеукраїнського центру професійної реабілітації інвалідів, Вінницького міжрегіонального центру професійної реабілітації інвалідів «Поділля» та інших закладів, які надають послуги з професійної реабілітації, де здійснюється професійна підготовка інвалідів за професіями,

	побажань та рекомендацій медико-соціальних експертних комісій.		що відповідають їх стану здоров'я, функціональним можливостями та є актуальними на ринку праці. Упродовж 2015 року місцевими управліннями соціального захисту населення направлено на професійне навчання в реабілітаційні установи 24 особи для набуття професій, які є актуальними на ринку праці. Підвищенню ефективності працевлаштування людей, які мають інвалідність, сприяє розгортання активних програм зайнятості. Загалом у 2015 році за направленням державної служби зайнятості підвищували свою конкурентоспроможність шляхом професійного навчання за професіями (спеціальностями), що користуються попитом на ринку праці, 117 осіб з інвалідністю, з яких по закінченню навчання станом на 01.01.2016 були працевлаштовані за направленням центрів зайнятості області 115 осіб. Професійна підготовка здійснювалася за груповою та індивідуальною формою, а також шляхом стажування на робочому місці. За повідомленням обласного відділення Фонду соціального захисту інвалідів, кошторисом на 2015 рік передбачено видатки для проведення професійного навчання інвалідів, які зареєстровані в установленому порядку в державній службі зайнятості як безробітні та відповідно до законодавства не мають права на отримання допомоги по безробіттю, у навчальних закладах, центрах професійної реабілітації інвалідів для здобуття професії за направленням державної служби зайнятості, про що було проінформовано обласний центр зайнятості. Станом на 01.01.2016 пропозиції від обласного центру зайнятості щодо проведення професійної підготовки інвалідів у 2015 році до відділення Фонду не надавалися.
14.	Забезпечення реалізації пілотними центрами зайнятості області спільного проекту співробітництва Державної служби зайнятості, Програми розвитку ООН, Міжнародного бюро праці «Соціальна інтеграція людей з інвалідністю шляхом забезпечення доступу до зайнятості» з метою підвищення суспільної ролі людей з інвалідністю як повноправних учасників	Постійно	Відповідно до наказу Державного центру зайнятості від 24 лютого 2011 року № 23 період апробації Моделі працевлаштування та забезпечення зайнятості осіб з інвалідністю та Методології надання центрами зайнятості соціальних послуг людям з інвалідністю тривав з 1 березня по 31 жовтня 2011 року. Апробовані нові методики зарекомендували себе як ефективні, підвищили можливості працевлаштування та скорочення періоду пошуку роботи особами з інвалідністю. Усі здобуті за цей період напрацювання та позитивний досвід з 2012 року запроваджено в роботу базових центрів зайнятості.

	соціального та економічного життя.		Протягом 2015 року статус безробітного мали 1447 осіб з інвалідністю. За направленнями центрів зайнятості працевлаштовано 424 безробітних інваліди або 29,3 %.
15.	Посилення контролю за станом виконання підприємствами, установами та організаціями вимог ст.ст. 19, 20 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» в частині додержання нормативів робочих місць для працевлаштування інвалідів.	Постійно	Здійснюється щомісячний аналіз реєстрації підприємств в обласному відділенні Фонду соціального захисту інвалідів. З початку року відповідно до постанови КМУ № 70 (зі змінами) видано 200 довідок про реєстрацію у відділенні Фонду, у тому числі повторно – 46 – у зв'язку зі зміною назви або місцезнаходження. Станом на 01.01.2016 2774 роботодавці області (із чисельністю працюючих понад 8 осіб) відзвітували про результати 2015 року до відділення Фонду, 2212 – виконали норматив створення робочих місць для працевлаштування інвалідів. Поряд із цим 562 роботодавці норматив не виконали, із них 483 – бюджетні установи. Відповідно до наданих Звітів про зайнятість і працевлаштування інвалідів за 2015 рік на підприємствах області працювало 10049 інвалідів. Кількість робочих місць, яка в межах встановленого нормативу мала бути створена роботодавцями, за звітний період становить 8056. За невиконання у 2015 році нормативу робочих місць для інвалідів по 80 суб'єктах господарювання нараховано 1425,2 тис. грн адміністративно-господарських санкцій та пені, із них 61 – повністю сплатили борг до державного бюджету на загальну суму 903,3 тис. гривень. Відповідно до Угоди про співробітництво та організацію взаємовідносин у сфері здійснення державного нагляду та контролю за дотриманням вимог чинного законодавства щодо працевлаштування інвалідів між Територіальною інспекцією з питань праці в області та обласним відділенням Фонду соціального захисту інвалідів відбувався обмін інформацією про здійснення планових та позапланових перевірок роботодавців щодо дотримання ними законодавства про зайнятість та працевлаштування інвалідів за додатково узгодженою формою. У листопаді 2015 року між обласним відділенням Фонду соціального захисту інвалідів та Управлінням держпраці в області підписано Угоду про співробітництво та організацію взаємовідносин у сфері здійснення державного нагляду та контролю за дотриманням вимог чинного законодавства щодо працевлаштування інвалідів.

			Окрім цього, міським головам та головам районних державних адміністрацій направлено інформаційні довідки про стан роботи стосовно виконання законодавства щодо соціального захисту інвалідів по відповідних районах та містах для врахування при розгляді даного питання на сесіях міських рад та засіданнях колегій районних державних адміністрацій.
16.	Здійснення моніторингу рівня доступності будівель установ, що належать до сфери управління Мінсоцполітики та сприяння безперешкодному доступу інвалідів до всіх об'єктів громадського та цивільного призначення, освітніх закладів, транспорту та зв'язку, культурно-туристичних, фізкультури та спорту.	Постійно	В області для осіб з обмеженими фізичними можливостями створено безперешкодний доступ до будівель органів соціального захисту населення (31), територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг) (58), центрів соціальної реабілітації дітей-інвалідів (5), інтернатних закладів (18). Усі лікувально-профілактичні заклади області забезпечені пандусами, які дають змогу вільного доступу інвалідів до лікувальних установ. Пандусами та кнопками виклику для зв'язку інвалідів зі спеціалістами обладнані приміщення центрів зайнятості області. При цьому на наявність кнопки виклику в кожному центрі зайнятості вказує добре помітна табличка з текстом відповідного змісту. Забезпечено безперешкодний доступ і в загальноосвітніх навчальних закладах області для дітей з особливими потребами. З метою створення сприятливих умов для життєдіяльності осіб з обмеженими фізичними можливостями у місті Чернігові у січні–жовтні 2015 року введено в експлуатацію ряд об'єктів (нове будівництво, реконструкція або капітальний ремонт), а саме: торговельно-розважальний центр по вул. 77-ї Гвардійської дивізії, 1; магазини непродовольчих товарів по вул. Одинцова, 14 та вул. Комсомольській, 31; прибудову до стоматкабінету по просп. Миру, 161; відділення банку «Михайлівський» по вул. Кирпоноса, 26; багатоквартирні житлові будинки по вул. 1-го Травня, 191-а та 195-б, вул. Попова, 31-в та вул. Петровського, 55; 4-ту секцію багатоквартирного житлового будинку з магазином непродовольчих товарів та тренажерним залом по просп. Перемоги, 119-а. За інформацією, що надійшла з районів, протягом звітного періоду введено в експлуатацію об'єкти, які облаштовані засобами безперешкодного доступу: місто Бахмач – реконструйовано 5 нежитлових приміщень під офіси та магазини; місто Семенівка – обладнано пандусами 1

			магазин у центрі міста; місто Прилуки – прийнято в експлуатацію 7 об'єктів різного функціонального призначення, 2 – облаштовано пандусами, 1 – підйомником та 4 – мають безперешкодний доступ для осіб з обмеженими можливостями.
17.	Сприяння проведенню громадського контролю за діяльністю установ та закладів, в яких особи з розумовою відсталістю та психічними розладами перебувають цілодобово (інтернатних установах) шляхом активізації роботи Наглядової ради за діяльністю інтернатних установ системи соціального захисту населення.	Постійно	В області функціонує 3 психіатричні лікарні, де особи з розумовою відсталістю та психічними розладами перебувають цілодобово. У кожній з них створено громадські (піклувальні) ради. Фахівець Управління освіти і науки обласної державної адміністрації є членом Наглядової ради за діяльністю інтернатних установ системи соціального захисту населення та за потреби бере участь у комплексних перевірках стану діяльності Ніжинського та Замглайського дитячих будинків-інтернатів.
18.	Реорганізація Прилуцького дошкільного навчального закладу «Дитячий будинок інтернатного типу» та Чернігівської, Березнянської спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів у навчально-реабілітаційні центри з метою реалізації права на освіту дітей з особливими потребами, зумовленими складними вадами розвитку, забезпечення їх інтеграції в суспільство шляхом здійснення комплексної реабілітації.	Протягом 2013-2020 років	З метою реалізації права на освіту дітей з особливими потребами, зумовленими складними вадами розвитку, забезпечення їх інтеграції в суспільство Управлінням освіти і науки обласної державної адміністрації проводиться реорганізація інтернатних закладів. Протягом останніх років реорганізовано: – Прилуцький дошкільний навчальний заклад «Дитячий будинок інтернатного типу» у комунальний заклад «Прилуцький навчально-реабілітаційний Центр»; – Чернігівську спеціальну загальноосвітню школу-інтернат I-III ступенів у комунальний заклад «Чернігівський навчально-реабілітаційний центр»; – Березнянську спеціальну загальноосвітню школу-інтернат I-II ступенів у комунальний заклад «Березнянський багатопрофільний навчально-реабілітаційний центр»; – Удайцівську спеціальну загальноосвітню школу-інтернат I-II ступенів у комунальний заклад «Удайцівський навчально-реабілітаційний центр».

19.	Здійснення контролю за забезпеченням інтернатними закладами виконання індивідуальних програм реабілітації дітей-інвалідів згідно з медичними рекомендаціями.	Протягом 2013-2020 років	Управління освіти і науки обласної державної адміністрації постійно здійснює контроль щодо виконання інтернатними закладами індивідуальних програм реабілітації дітей-інвалідів згідно з медичними рекомендаціями. Протягом 2015 року у ході комплексного вивчення стану роботи Черешенської спеціалізованої школи-інтернату I-III ступенів з поглибленим вивченням окремих предметів та курсів, Новгород-Сіверської державної гімназії ім. К.Д. Ушинського, Сосницької спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату I-III ступенів та Удайцівського навчально-реабілітаційного центру поряд з іншими перевірено питання щодо реалізації інтернатними закладами індивідуальних програм реабілітації дитини-інваліда.
20.	Проведення обласного фестивалю художньої творчості вихованців спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів «Повір у себе».	Щорічно	За сприяння Управління освіти і науки обласної державної адміністрації щорічно у квітні проводиться фестиваль художньої творчості серед вихованців спеціальних навчальних закладів «Повір у себе». У 2015 році захід проходив на базі спеціальних навчальних закладів. Під час фестивалю діти з особливими потребами змогли відчувати себе частиною спільної справи, продемонстрували творчий потенціал, різнопланові захоплення. У рамках фестивалю було організовано виставки робіт вихованців, звіти гуртків художньої творчості, декоративно-прикладного мистецтва, столярної, швейної майстерності.
21.	Активізація діяльності піклувальних рад спеціальних загальноосвітніх шкіл-інтернатів у частині здійснення громадського контролю за умовами навчання, виховання, реабілітації та проживання дітей, які мають особливі освітні потреби.	Протягом 2013-2020 років	Піклувальні ради спеціальних навчальних закладів, підпорядкованих Управлінню освіти і науки обласної державної адміністрації, постійно беруть участь у здійсненні контролю за умовами навчання, виховання, реабілітації та проживання дітей. Завдяки спільній роботі адміністрацій та піклувальних рад залучаються кошти спонсорів для покращення матеріально-технічної бази спеціальних навчальних закладів та умов перебування в них дітей з особливими освітніми потребами.
22.	Організація спеціальної підготовки та підвищення кваліфікації педагогічних кадрів для роботи з дітьми, які мають особливості психофізичного розвитку, в умовах інклюзивного навчання у дошкільних,	Протягом 2013-2020 років	Протягом 2015 року обласним інститутом післядипломної педагогічної освіти імені К.Д. Ушинського забезпечувалась підготовка педагогічних працівників для роботи в класах з інклюзивним навчанням. Впроваджено спецкурс «Основи інклюзивного навчання», читаються лекції «Навчання та виховання дітей з особливими освітніми потребами»,

	загальноосвітніх, позашкільних навчальних закладах.		«Особистісно орієнтований підхід як основа організації навчально-виховного процесу з дітьми з особливими освітніми потребами», «Особливості корекційної роботи з аутичними дітьми», «Раннє виявлення дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Раннє втручання». Постійно здійснюється робота щодо удосконалення системи підвищення методичного та професійного рівнів педагогічних працівників, які проводять корекційно-розвиткові заняття. Для слухачів курсів підвищення кваліфікації категорії практичних психологів, соціальних педагогів, дефектологів з метою забезпечення соціально-психологічного супроводу дітей з обмеженими фізичними можливостями організовано семінарські та тренінгові заняття. З 02 по 07 лютого 2015 року відбулися курси підвищення кваліфікації учителів, які працюють з дітьми за індивідуальною формою навчання (14 осіб), з 30 листопада по 04 грудня 2015 року – які працюють в інклюзивних класах (групах) та за індивідуальною формою навчання (20 осіб), метою яких було удосконалення форм і методів роботи з дітьми з вадами психофізичного розвитку. Для всіх категорій педагогічних працівників дошкільних, загальноосвітніх навчальних закладів, шкіл-інтернатів на курсах підвищення кваліфікації висвітлюються теми з питань інклюзивного навчання та забезпечення освітніх, реабілітаційних, соціально-культурних, побутових та інших потреб дітей, які мають обмежені фізичні можливості.
23.	Розробка методичних рекомендацій для різних категорій педагогічних працівників щодо організації навчально-виховного, корекційно-відновлювального, реабілітаційного процесу з дітьми, які мають вади розвитку.	Протягом 2013-2020 років	З метою підвищення поінформованості населення про особливі потреби інвалідів, формування поваги до їх прав, особистості та гідності, а також надання педагогічним працівникам методичної допомоги з питань інклюзивного навчання фахівцями обласного інституту післядипломної педагогічної освіти ім. К.Д. Ушинського розроблено методичні рекомендації для педагогічних працівників різних категорій. Сьогодні активно використовуються навчально-методичні рекомендації «Особливості формування соціальної інклюзії у дітей з порушенням аутичного спектра», «Використання казкотерапії для профілактики та корекції порушень психоемоційного та психофізичного розвитку дітей», «Корекційно-розвивальні методики для роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку». Для батьків дітей з особливими потребами підготовлено рекомендації «Гіпердинамічна дитина іде в школу. Чого не

			можна робити батькам?», «Педагогічна допомога дитині раннього віку з особливостями психофізичного розвитку», «Причини неадекватної поведінки дитини», «Поради батькам дітей з вадами зору». У спецвипуску журналу «Філософія і педагогіка освіти» вийшов інформаційно-методичний вісник із питань дошкільної освіти зі статтею «Раннє виявлення порушень психофізичного розвитку дитини та роль батьків у цьому процесі».
24.	Забезпечення діяльності консультативного пункту «Світло надії» на базі Чернігівської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату І-ІІІ ступенів щодо надання інформаційно-консультативної допомоги батькам та педагогічним працівникам загальноосвітніх шкіл з проблем навчання і виховання слабозорих та сліпих дітей.	Протягом 2013-2020 років	Протягом звітнього періоду на базі Чернігівського навчально-реабілітаційного центру забезпечувалось функціонування консультативного пункту «Світло надії», де батьки та педагоги отримували кваліфіковані консультації щодо виховання, навчання та реабілітації дітей з вадами зору. Консультативна допомога надавалась практичним психологам, соціальним педагогам не лише загальноосвітніх навчальних закладів міста Чернігова, а й працівникам психологічної служби шкіл інших районів області. У процесі консультацій зверталась увага на організацію психолого-корекційної роботи з дітьми, які, крім візуальних обмежень, мають супутні порушення: опорно-рухового апарату, слуху, мови, вади розумового розвитку, аутизм.
25.	Забезпечення консультативної, соціально-психологічної та матеріальної підтримки сімей, в яких виховуються діти-інваліди.	Постійно	Протягом 2015 року оздоровлено 254 дитини-інваліда, у тому числі в санаторіях МОЗ та УОЗ, та 16 дітей – у санаторіях за путівками Фонду соціального страхування. Медико-соціальна реабілітація дітям-інвалідам в області надається обласним Центром реабілітації інвалідів та Центром медико-соціальної реабілітації дітей-інвалідів «Відродження». У комплексі реабілітації використовуються в основному не медикаментозні методи: різні види масажу, індивідуальна та групова лікувальна фізкультура, заняття на тренажерах, фізіотерапевтичні й електролікувальні процедури. Широко використовується психоемоційне розвантаження, аутотренінги, раціональна психотерапія та побутова реабілітація. Упродовж 2015 року в обласному Центрі реабілітації інвалідів пройшли реабілітацію 1357 дітей-інвалідів, Центрі «Відродження» – 560 дітей, із них 314 дітей-інвалідів. З діагнозом «дитячий церебральний параліч» зареєстровано 368 дітей. За рахунок коштів державного бюджету у 2015 році 14 дітей пройшли реабілітаційне лікування в Міжнародній клініці

			відновного лікування у місті Трускавець. У Прилуцькому будинку дитини «Надія» працює група ранньої медико-соціальної реабілітації. Протягом 2015 року пройшли реабілітацію 92 дитини, у тому числі 22 – з обмеженими фізичними та психічними можливостями.
26.	Посилення контролю за недопущенням всіх форм насильства по відношенню до інвалідів з метою запобігання всіх видів дискримінації за ознакою інвалідності.	Постійно	Регіональною угодою між Чернігівською обласною державною адміністрацією, профспілковими об'єднаннями та господарськими органами області на 2011-2015 роки передбачено спільні зобов'язання сторін щодо рекомендацій під час укладання колективних договорів включення до них ряду зобов'язань, у тому числі щодо забезпечення жінкам і чоловікам права на однакові можливості при найманні на роботу, застосування однакових критеріїв вибору при найманні; вільний вибір професії чи роду роботи, на просування по службі та гарантію зайнятості, у тому числі для інвалідів, рівну винагороду, включаючи одержання пільг, на рівні умови щодо рівноцінної праці, а також на рівний підхід до оцінки якості роботи; соціальне забезпечення, зокрема при виході на пенсію, безробітті, хворобі, інвалідності, по старості та в інших випадках втрати працездатності, а також права на оплачувану відпустку; охорону здоров'я та безпечні умови праці. Продовжується контроль за виконанням підприємствами, установами та організаціями області вимог ст.ст. 19, 20 Закону України «Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» в частині дотримання нормативів по створенню нових робочих місць для працевлаштування осіб з обмеженими можливостями.
27.	Сприяння підвищенню рівня поінформованості населення щодо особливих потреб інвалідів, формування поваги до їх прав, особистості та гідності через засоби масової інформації області та веб-сайти облдержадміністрації, райдержадміністрацій, виконавчих комітетів міських рад.	Постійно	З метою підвищення рівня поінформованості населення щодо особливих потреб інвалідів, формування поваги до їх прав, особистості та гідності працівники органів соціального захисту населення області розміщують інформацію відповідного змісту у засобах масової інформації, проводять тематичні радіо- та телепередачі тощо. На офіційних веб-сайтах обласної державної адміністрації, Департаменту соціального захисту населення обласної державної адміністрації, районних державних адміністрацій та міських рад постійно розміщуються інформаційно-роз'яснювальні матеріали, статті щодо соціального захисту інвалідів, висвітлюються новини та зміни в

		законодавстві щодо соціального захисту та соціального обслуговування осіб з обмеженими фізичними можливостями. У 35 періодичних друкованих виданнях області публікуються матеріали про роботу місцевих органів виконавчої влади та самоврядування, зміни в законодавстві, інші питання соціального захисту інвалідів. Так, у районних газетах «Новини Городнянщини», «Вісті Борзнянщини», «Носівські вісті», «Ніжинські вісті», «Чернігівський вісник», «Трудова слава», «Життя Семенівщини» висвітлювались питання щодо професійної реабілітації інвалідів, безоплатного забезпечення технічними та іншими засобами реабілітації, виплати разової грошової допомоги до 5 Травня тощо. Налагоджена співпраця органів соціального захисту населення з місцевими телебаченням та радіо, де періодично проводяться виступи начальників управлінь соціального захисту населення з актуальних питань, зокрема, у рубриках «Актуальне інтерв'ю», «Актуальний репортаж», «Тема тижня», «На межі», «Право», «Гість у студії» на КП «Телекомпанія „Прилуки”»; «Соціальний захист: інформації, інтерв'ю, відповіді» на ДКП ТРК «Ніжинське телебачення». За сприяння обласної державної адміністрації на обласному телебаченні працює сурдоперекладач. Департамент соціального захисту населення обласної державної адміністрації співпрацює з обласною газетою для інвалідів «Живи з надією» та обласним виданням «Деснянська правда». В органах соціального захисту населення створені інформаційні стенди, де постійно розміщується та оновлюється інформація відповідного змісту. Напередодні відзначення Міжнародного дня інвалідів проведено чергове засідання Координаційної ради у справах осіб з обмеженими фізичними можливостями, створеної при обласній державній адміністрації, на якій розглядалися питання стосовно соціального захисту інвалідів, а також підготовки та проведення зазначеної дати. З метою привернення уваги суспільства до проблем людей з обмеженими фізичними можливостями у приміщенні Департаменту 01 грудня 2015 року із залученням засобів масової інформації було урочисто відкрито виставку художніх та творчих робіт, виготовлених інвалідами. В обласному філармонійному центрі фестивалів та концертних програм
--	--	--

		міста Чернігова 02 грудня 2015 року відбулися заходи по відзначенню Міжнародного дня інвалідів із залученням місцевих органів виконавчої влади та громадських організацій інвалідів. Для проведення акції «Приверни увагу до особи з інвалідністю» організовано виставку образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва з творів інвалідів, обласну фотовиставку, роздачу флаєрів, а також за участю осіб з інвалідністю проведено концертну програму.
--	--	---